

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 379/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] zastúpenej advokátkou JUDr. Martinou Gombosovou, Floriánska 16, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 Tos 15/2022 z 30. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 2. mája 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Tos 15/2022 z 30. septembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4 T 13/2017, v ktorom mala sťažovateľka postavenie poškodenej, bol rozsudkom okresného súdu č. k. 4 T 13/2017 z 3. septembra 2019 jej bývalý manžel [REDACTED] (ďalej len „odsúdený“) uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, ktorého výkon mu okresný súd podmienienečne odložil na skúšobnú dobu s probačným dohľadom vo výmere štyroch rokov, a zároveň mu boli uložené obmedzenia v súlade s § 51 ods. 3 písm. f) Trestného zákona spočívajúce v zákaze kontaktovať sa

so sťažovateľkou a v súlade s § 51 ods. 4 písm. a) Trestného zákona spočívajúce v príkaze úmyselne sa nepriblížiť k sťažovateľke na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti jej obydlika alebo miesta, kde sa zdržuje, s výnimkou realizácie styku s maloletými deťmi. Na tento účel mu bola podľa § 51 ods. 5 Trestného zákona uložená povinnosť podrobiť sa výkonu kontroly technickými prostriedkami.

2.1. Okresný súd uznesením č. k. 4 T 13/2017 z 20. decembra 2021 podľa § 52 ods. 1 Trestného zákona rozhodol, že odsúdený sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia neosvedčil, a nariadil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere troch rokov.

2.2. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal odsúdený sťažnosť, o ktorej krajský súd napadnutým uznesením z 30. septembra 2022 rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil predmetné prvostupňové rozhodnutie okresného súdu a uložil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti v podstatnom uvádza, že krajský súd napadnutým uznesením rozhodoval v senáte, ktorého členom bol aj sudca krajského súdu JUDr. Baločko.

3.1. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na to, že JUDr. Baločko predtým pôsobil ako sudca na okresnom súde, kde mu bola 31. augusta 2021 pridelená trestná vec odsúdeného (vedená na okresnom súde pod sp. zn. 4 T 13/2017) na rozhodnutie o osvedčení alebo neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia. Vzhľadom na skutočnosť, že JUDr. Baločko prípisom zo 6. septembra 2021 oznámil svoju zaujatosť v tejto veci z dôvodu svojho priateľského vzťahu k odsúdenému, bol následne uznesením krajského súdu č. k. 7 Nto 9/2021 z 9. septembra 2021 vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 4 T 13/2017.

3.2. Podľa názoru sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu bolo porušené jej právo na súdnu ochranu na nestrannom súde, a to tým, že vo veci konal a rozhodoval sudca krajského súdu JUDr. Baločko, ktorý bol v rovnakej veci ako sudca okresného súdu vylúčený z úkonov trestného konania. Sťažovateľka argumentuje, že keďže sa v príslušnom súdnom spise (do ktorého nahliadla po tom, ako bolo napadnutým uznesením krajského súdu zrušené prvostupňové uznesenie okresného súdu o neosvedčení sa odsúdeného) nenachádza oznámenie zaujatosti sudcu JUDr. Baločka ako člena senátu krajského súdu, ako ani rozhodnutie o jeho (ne)zaujatosti, možno prijať záver, že sudca krajského súdu JUDr. Baločko ako člen senátu krajského súdu svoju zaujatosť neoznámil, čím podľa názoru sťažovateľky bolo porušené jej právo na súdnu ochranu na nestrannom súde.

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej označených práv napadnutým uznesením krajského súdu, napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a priznal sťažovateľke náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľky napadnutým uznesením krajského súdu. Podľa názoru sťažovateľky k porušeniu ňou označených práv malo dôjsť tým, že o sťažnosti odsúdeného proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu konal a rozhodoval sudca krajského súdu, ktorý bol v rovnakej veci ako sudca okresného súdu vylúčený z úkonov trestného konania.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

9. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil právny názor, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd.

10. Jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi.

11. Zmeškanie dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje zákon o ústavnom súde odpustiť, pričom ide o zákonom ustanovený dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde].

12. V rámci prípravy predbežného prejednávania ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo doručené sťažovateľke 24. novembra 2022 (pričom sťažovateľka toto doručenie v ústavnej sťažnosti vôbec nespomína, resp. ani nespochybňuje účinnosť tohto doručenia, pozn.) a následne na základe žiadosti sťažovateľky o jeho doručenie na novú adresu jej bolo napadnuté uznesenie krajského súdu doručené na novú adresu 9. marca 2023, pričom od tohto dátumu sťažovateľka odvodzuje včasnosť podania svojej ústavnej sťažnosti, ktorá bola ústavnému súdu osobne doručená 2. mája 2023.

13. Ústavný súd poukazuje na to, že konajúci súd o osvedčení alebo neosvedčení podmiennečne odsúdeného páchatel'a rozhoduje formou uznesenia, ktoré sa doručuje odsúdenému a prokurátorovi, ktorí sú oprávnení podať proti tomuto uzneseniu sťažnosť (bližšie pozri BELEŠ, A. § 419 [Rozhodovanie o osvedčení podmiennečne odsúdeného]. In: ČENTÉŠ, J., KURILOVSKÁ, L., ŠIMOVČEK, I., BURDA, E. a kol. *Trestný poriadok II*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2021, s. 864, ISBN 978-80-89603-88-6. Dostupné na: www.beck-online.sk).

13.1. Z uvedeného vyplýva, že konajúcim súdom z Trestného poriadku nevyplývala povinnosť doručiť sťažovateľke predmetné prvostupňové rozhodnutie okresného súdu (ktorým okresný súd rozhodol o neosvedčení sa odsúdeného), ako ani napadnuté druhostupňové uznesenie krajského súdu (ktorým krajský súd predmetné prvostupňové uznesenie okresného súdu zrušil). Ak preto konajúce súdy napriek uvedenému pristúpili k doručeniu napadnutého uznesenia krajského súdu aj sťažovateľke, urobili tak nad rámec vyžadovaný Trestným poriadkom.

14. Vzhľadom na skutočnosť, že Trestný poriadok nevyžaduje doručenie rozhodnutí o (ne)osvedčení sa podmiennečne odsúdeného páchatel'a aj sťažovateľke, znamená to, že v zmysle § 124 zákona o ústavnom súde bola sťažovateľka oprávnená podať ústavnú sťažnosť proti napadnutému uzneseniu krajského súdu v dvojmesačnej lehote začínajúcej plynúť od nadobudnutia právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu.

15. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu Trestný poriadok nepripúšťa sťažnosť, a preto v zmysle § 184 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku nadobudlo právoplatnosť dňom rozhodnutia, t. j. 30. septembra 2022.

15.1. Vychádzajúc z už uvedeného, možno konštatovať, že dvojmesačná lehota uvedená v § 124 zákona o ústavnom súde pri napadnutom uznesení krajského súdu z 30. septembra 2022 uplynula sťažovateľke 30. novembra 2022.

16. Ústavná sťažnosť sťažovateľky doručená osobne ústavnému súdu 2. mája 2023 je tak podaná zjavne po uplynutí uvedenej dvojmesačnej lehoty, v dôsledku čoho ju vo vzťahu k sťažovateľkou napadnutému uzneseniu krajského súdu nemožno považovať za podanú včas.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

18. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu